

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування Компаніївського
районного суду Кіровоградської області**

12.11.2024

м. Кропивницький, 2024

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 12.11.2024 групою національного превентивного механізму (далі - НПМ) здійснено відвідування Компаніївського районного суду Кіровоградської області (далі – Суд) у складі:

Лугова Галина Леонідівна, представник Уповноваженого в Кіровоградській області (керівник групи НПМ);

Григоренко Ольга Олександрівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Мараховська Світлана Юріївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Буряк Володимир Васильович, представник з громадської організації.

Місцезнаходження Суду: вул. Вишнева, 21, селище Компаніївка, Кропивницького району, Кіровоградської області, 25000.

Керівництво Суду:

Козюньська Валерія В'ячеславівна, голова Суду;

Мовчан Світлана Дмитрівна, керівник апарату Суду.

З боку керівництва Суду перешкод при відвідуванні установи не було.

Керівник апарату Суду сприяв роботі групи НПМ.

Штатна чисельність працівників Суду – 17,5 штатних одиниць, з них суддів – 3, вакантні посади відсутні.

Кількість заявок суду на конвоювання ув'язнених/засуджених за місяць 2. Кількість доставлених ув'язнених/засуджених до суду на підставі заявок на конвоювання за місяць 1.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Компаніївський районний суд Кіровоградської області є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Суд розміщується у двоповерховій будівлі (на другому поверсі). Загальна площа Суду – 245,65 м.кв.

У будівлі Суду обладнано 1 залу судових засідань (фото б).

Зала обладнана загородженням для розміщення підсудних, яке виготовлено з органічного скла з дотриманням вимог ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 №175 (далі – ДБН В.2.2-26:2010)

(фото 6, 7).

Також наявна система відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань (процесуальних дій) у режимі відеоконференції.

Освітлення природне і штучне в задовільному стані.

Вікна залу обладнані решітками, лави для розміщення підсудних (засуджених) осіб прикріплені до підлоги. Зала судового засідання обладнана необхідною технікою та технічними засобами фіксування судового процесу з можливістю відеозапису судового засідання.

У приміщенні будівлі Суду встановлені інформаційні стенди з необхідною інформацією для громадян для роботи із документами.

Для забезпечення протипожежної безпеки в наявності вогнегасники, які регулярно діагностуються на пункті технічного обслуговування вогнегасників (фото 13).

Працівниками Служби судової охорони здійснюється пропускний режим та охорона суду.

Конвоювання підсудних здійснюється з першого на другий поверх сходами та коридорами загального користування.

В день відвідування у Суді не перебували підсудні (засуджені).

Попереднє відвідування Суду здійснено 09.08.2019, в ході якого виявлено ряд порушень:

1. Створити належні умови для участі в судових засіданнях маломобільних груп населення та обладнати приміщення суду відповідно до норм ДБН В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення», забезпечити доступ до питної води доставлених до суду осіб;

2. Організувати прийняття на обслуговування приміщення Компаніївського районного суду Кіровоградської області згідно з вимогами Інструкції «З організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої спільним наказом від 26.05.2015 року №613/785/5/30/29/67/68», забезпечити участь у роботі міжвідомчої комісії представників суду та територіального управління Державної судової адміністрації України;

3. Обладнати в приміщеннях суду камери для тримання підсудних (засуджених) відповідно кількості залів судових засідань та нормативно визначених державними будівельними нормами площ;

4. Обладнати у приміщенні суду кімнату для учасників судового процесу та свідків;

5. Облаштувати кімнату для роботи адвоката з підсудними/засудженими, яка забезпечує конфіденційність такого спілкування.

Порушення вказані за результатами попереднього моніторингового візиту не усунуті.

II. Факти, виявлені під час відвідування

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського

або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Під час відвідування приміщень суду встановлено факт порушення вимог пункту 6.5.2 ДБН В.2.2-26:2010, де визначено, що кількість камер для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Беручи до уваги викладене, в зазначеному суді, де розташовано одна зала судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано три камери. Натомість в суді облаштовано дві камери для обвинувачених, підсудних (засуджених).

За таких обставин в суді не може забезпечуватись роздільне розміщення чоловіків і жінок, дорослих і неповнолітніх, а також інших осіб відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про попереднє ув'язнення».

2. У порушення вимог пункту 6.5.3 ДБН В.2.2-26:2010 та пункту 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), у приміщенні Суду відсутнє приміщення варті.

Порушення на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

3. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, невідповідність вимог пункту 6.5.2 ДБН «Суди», у приміщенні Суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поводження.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав

людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

4. У порушення вимоги п. 13 Інструкції та п. 7.1.9 ДБН В.2.2-26:2010 в приміщенні Суду не забезпечено ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених), із конвойного приміщення до залів судових засідань конвоювання здійснюється загальними сходами та коридорами, відкритими для сторонніх осіб. Зазначене призводить до порушення права на безпеку як відвідувачів, працівників суду, так і підсудних (засуджених).

5. Також у порушення вимог пункту 5.11 ДБН та пункту 14 Інструкції в Суді не обладнано бокс для заїзду спеціального автотранспорту варту та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або огороженої стоянки для спеціального автотранспорту варту біля зовнішнього спеціального входу.

Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статті 21 Конституції України) та маломобільних груп населення.

6. У порушення пункту 5.7 ДБН В.2.2-26:2010 при вході до будівлі суду відсутня кнопка виклику чергового в легкодоступному місці для вільного доступу до приміщення маломобільних груп населення.

На шляхах руху в середині будівлі відсутнє нанесення контрастних та тактильних смуг, які б відчувалися за допомогою тростини або підшви взуття. Крім того, згідно з вимогами пунктів 8.4.2.3, 8.4.2.4 ДБН В.2.2-40:2018 на сходах всередині будівлі немає застережних тактильних смуг по ширині проходу або контрастного кольорового маркування та позначення для вільного орієнтування, пересування, всередині об'єкта.

7. У порушення вимог пункту 6.3.2 ДБН Інклюзивність, приміщення суду не обладнано внутрішніми пандусами, у зв'язку з чим маломобільні групи населення, без сторонньої допомоги не можуть потрапити до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, санітарного вузла та інших приміщень суду (фото 3).

8. У порушення вимог п. 11.5 ДБН 2.2- 40:2018 відсутній санітарний вузол з необхідним пристосуванням для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

9. У порушення вимог пунктів 5.3 та 6.1.2 ДБН Інклюзивність та пункту 6 розділу II Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, приміщення суду не обладнано зовнішніми пандусами, у зв'язку з чим маломобільні групи населення, без сторонньої допомоги не можуть потрапити до приміщення суду (фото 1).

Порушення права на охорону здоров'я, медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

10. У приміщенні суду відсутня укомплектована аптечка невідкладної медичної допомоги для надання домедичної допомоги особам у разі потреби (щодо складу аптечки для домедичної допомоги можна орієнтуватися на аптечку

водія відповідно до Наказу Міністерства охорони здоров'я України №187 від 07.07.1988).

Інші порушення.

11. На вході до Суду відсутня вивіска із зазначенням повної назви Суду та графіком роботи (фото 1).

III. Рекомендації

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Кіровоградській області:

1. Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини;
2. Розглянути питання щодо виділення коштів для усунення недоліків зазначених у звіті.

Компаніївському районному суд Кіровоградської області :

1. Забезпечити кількість камер для підсудних (засуджених) виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ;
2. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень Суду;
3. У приміщенні Суду забезпечити ізольований маршрут конвоювання підсудних засуджених від камер до зали судових засідань для розгляду кримінальних та обладнати такий маршрут кнопками звукової сигналізації;
4. Вжити заходів щодо обладнання кімнати для роботи адвоката з підсудними (засудженими);
5. Облаштувати в приміщенні Суду приміщення варті.

До звіту додаються: фотофікація на 6 арк.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
в Кіровоградській області**

Галина ЛУГОВА

Фотознімки отримані за результатами відвідування

Фото 1

Фото 2

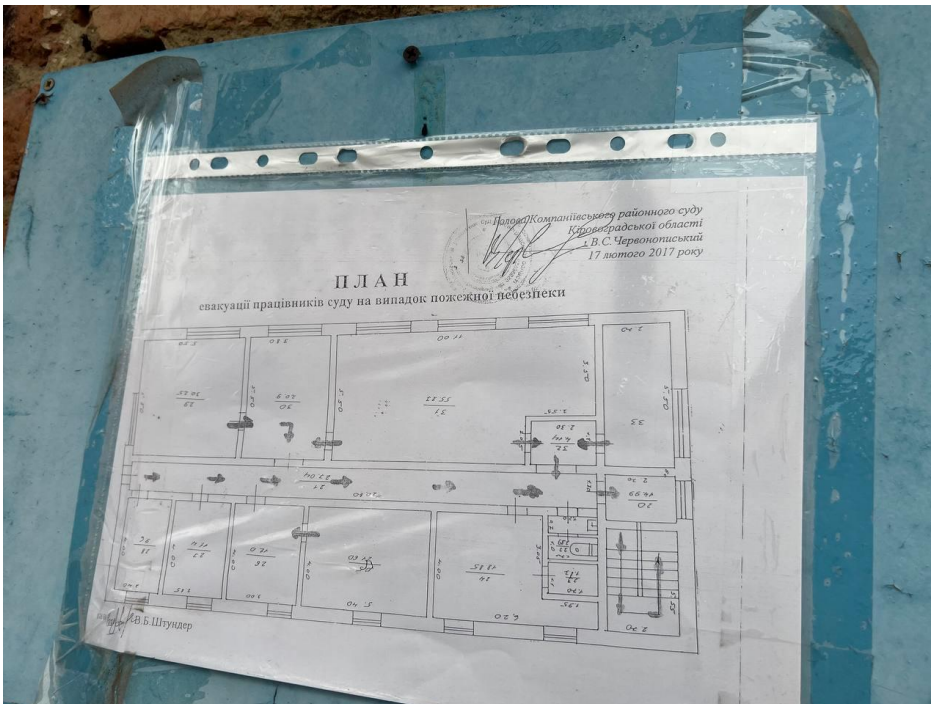

Фото 3

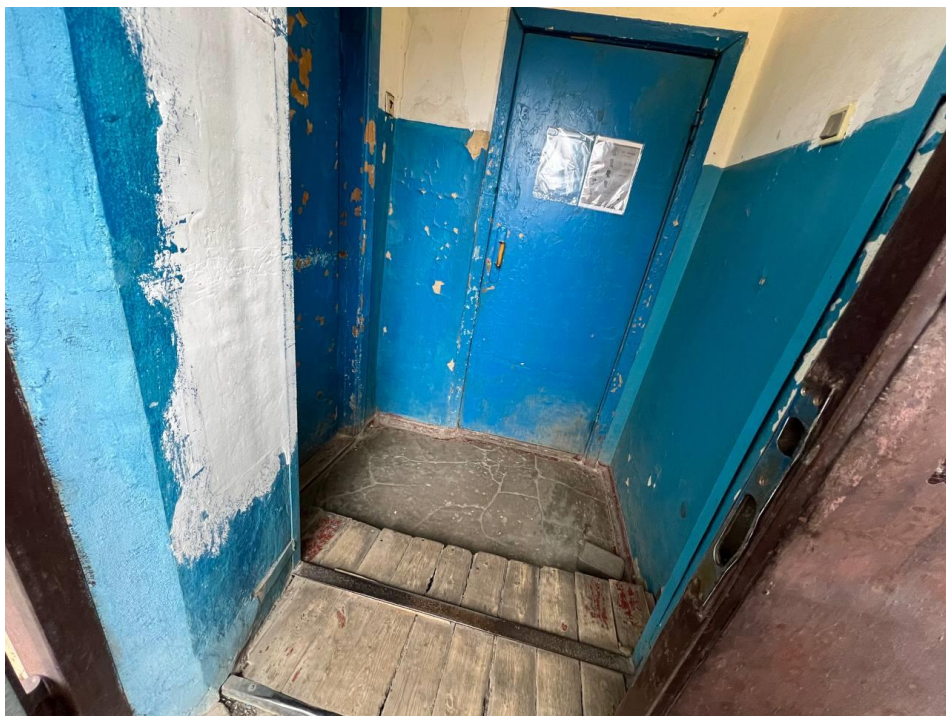

Фото 4

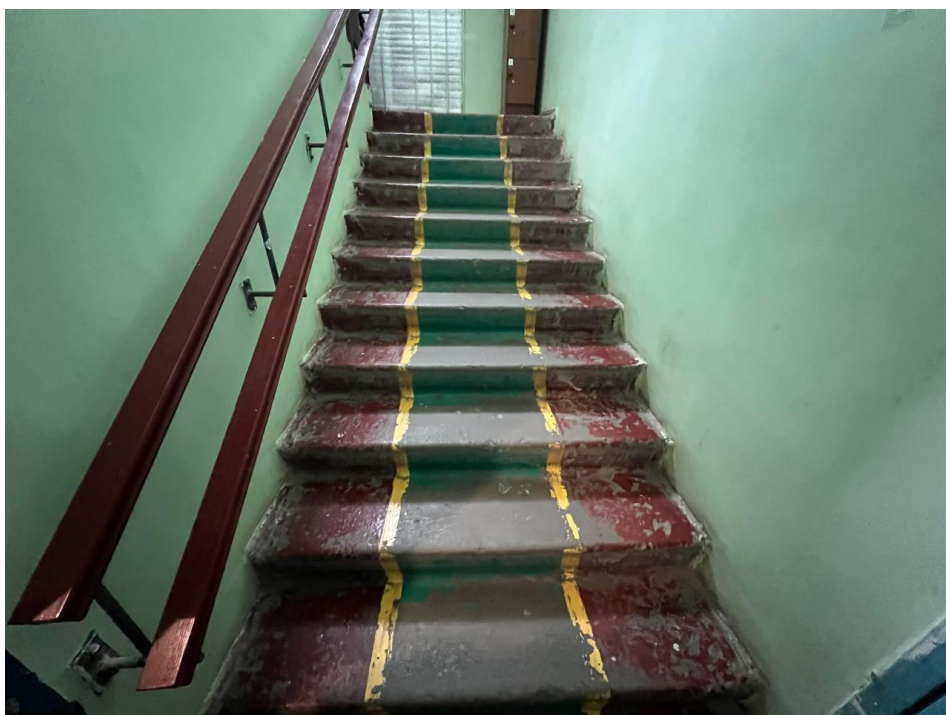

Фото 5

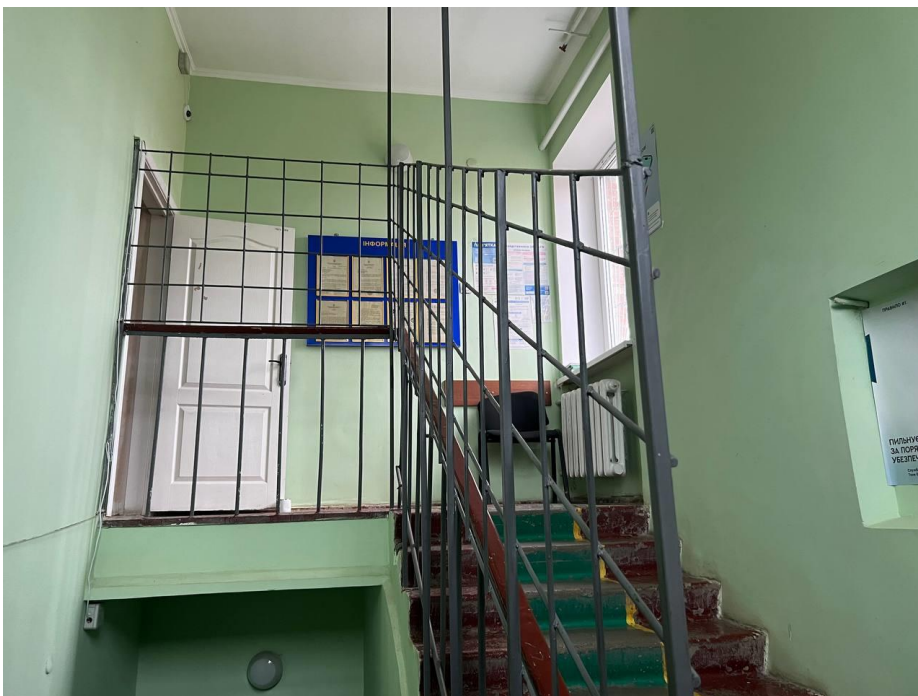

Фото 6

Фото 7

Фото 8

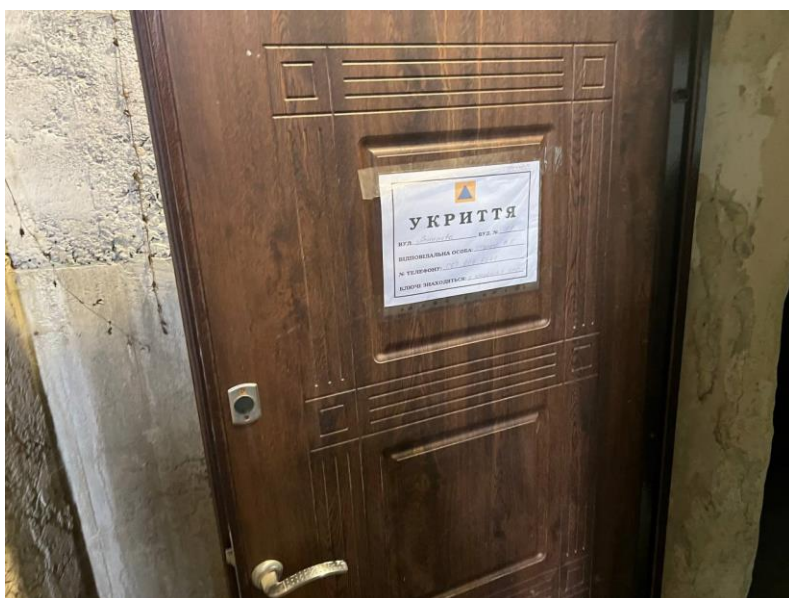
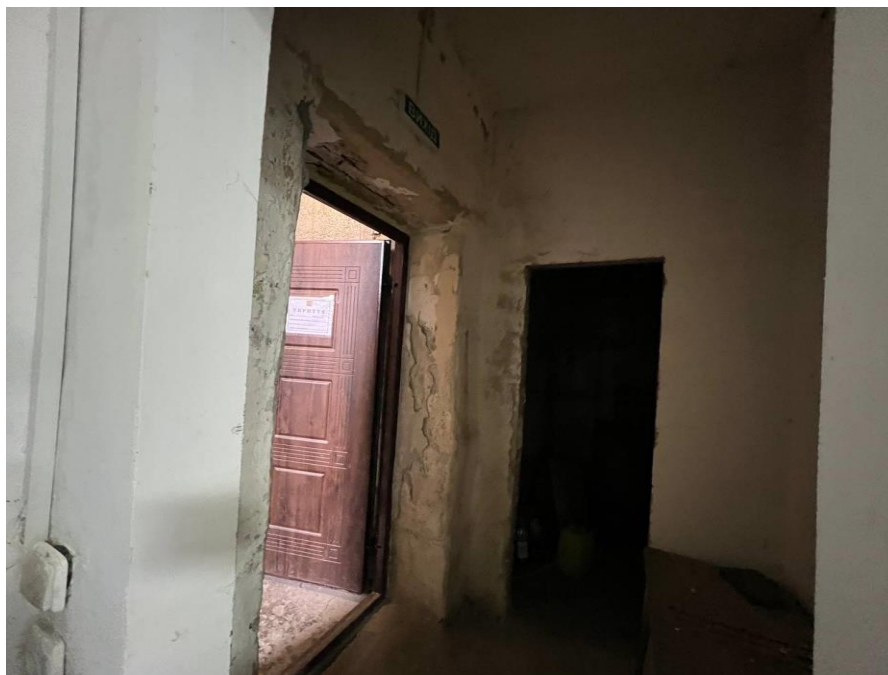

Фото 9

Φοτο 10

Φοτο 11

Φoto 12

Φoto 13

